

هر معادله را به روش خواسته شده حل کنید

$$4x^2 - 3x - 1 = 0 \quad (\text{الف}) \quad (\text{روش تجزیه})$$

$$x^2 - 4x - 1 = 0 \quad (\text{ب}) \quad (\text{روش مربع كامل})$$

یک عکس به اندازه ۸ در ۱۵ سانتیمتر درون یک قاب با مساحت ۱۹۸ سانتیمتر مربع، قرار دارد. اگر فاصله همه لبه های عکس تا قاب برابر باشد، ابعاد این قاب عکس را پیدا کنید.

معادله یک سهمی را بنویسید که محور طولها را نقطی به طول $a = -3$ و مسحور عرض ها را در نقطه‌ای به عرض $b = 4$ قطع کند.

$$\begin{aligned} f &= ax^2 + bx + c \xrightarrow{(0,4)} f = a(0)^2 + b(0) + c \rightarrow c = 4 \\ f &= ax^2 + bx + 4 \\ \begin{cases} 0 = a + b + 4 \\ 0 = 9a - 3b + 4 \end{cases} &\rightarrow \begin{cases} a + b = -4 \\ 9a - 3b = -4 \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع}} \begin{cases} 10a = -12 \\ a = -\frac{12}{10} = -\frac{6}{5} \end{cases} \\ &\rightarrow b = -4 + \frac{6}{5} = -\frac{14}{5} \\ &\rightarrow f = -\frac{6}{5}x^2 - \frac{14}{5}x + 4 \end{aligned}$$

معادله یک سهمی را بنویسید که رأس آن $(-1, 2)$ بوده و از نقطه $(0, 4)$ عبور کند.

$$\begin{aligned} f &= a(x+1)^2 + 2 \xrightarrow{(0,4)} \\ 4 &= a(0+1)^2 + 2 \rightarrow a = 2 \\ f &= 2(x+1)^2 + 2 \end{aligned}$$

اگر خط تقارن سهمی باشد مختصات رأس این سهمی را بنویسید.

$$\text{درایه } x = -\frac{b}{2a} = \frac{-4m}{2(-2)} = \underline{\underline{m = 2}} \rightarrow \text{دلتا} = -3x^2 + 12x - 2$$

$$-3(2)^2 + 12(2) - 2 = 10 \rightarrow \text{دلتا} = 10$$

m را طوری بیابید که بالاترین نقطه سهمی $y = nx^2 + mx + 5$ باشد.

$$\text{درایه } x = -\frac{b}{2a} = -\frac{-m}{2n} = 2 \rightarrow -m = 4n \quad \text{نمودار}$$

$$\frac{(m-2)}{\text{درایه}} - 2 = 4n + m + 5 \rightarrow \begin{cases} 4n + m = 0 \\ 4n + m = -5 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} 4n + m = 0 \\ m = -4n \end{cases} \rightarrow \begin{cases} 4n + -4n = 0 \\ m = -4n \end{cases} \rightarrow m = -4$$

$$\boxed{x=0}$$

$$(x-4)^2 = 0 \rightarrow n - 4 = 0 \rightarrow \boxed{n = 4}$$

$$x^2 + n - 4 = 0 \rightarrow (x+2)(x-2) = 0 \quad \boxed{x=-2} \quad \boxed{n=4}$$

$$\text{جواب: } (-\infty, -2] \cup [2, +\infty)$$

x	-3	0	2	3	
x	-	-	0	+	+
$(x-4)^2$	+	+	+	+	0
$x^2 + n - 4$	+	0	-	-	0
P	-	+	0	-	+

عبارت $F = ax^2 + (b+1)x + 4$ در بازه $(-2, 1)$ مثبت و خارج این بازه منفی است مقادیر a و b را محاسبه کنید.

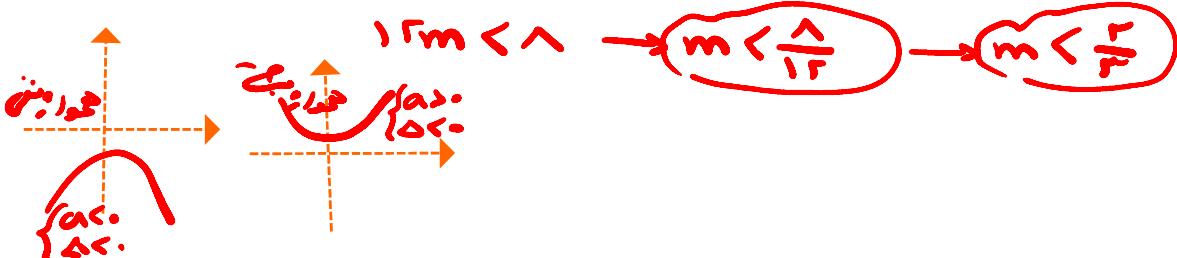
$$\begin{array}{|c|cccc|} \hline & -2 & 1 & & \\ \hline F & - & + & + & - \\ \hline \end{array}$$

$$(-2, 0) \rightarrow 4a - 2b - 5 + 4 = 0 \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 4a - 2b = 1 \\ a + b = -2 \end{array} \right.$$

$$(1, 0) \rightarrow a + b + 1 + 4 = 0 \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} a + b = -5 \\ 4a - 2b = 1 \end{array} \right. \rightarrow a = -2 \rightarrow \boxed{b = -3}$$

حدود m را چنان بیابید که نمودار سهمی $y = -3x^2 + 2x + (m-1)$ همواره زیر محور x ها باشد.

$$\left\{ \begin{array}{l} a < 0 \rightarrow -3 < 0 \\ \Delta < 0 \rightarrow 4 - 4(-2)(m-1) < 0 \rightarrow 4 + 12m - 12 < 0 \end{array} \right.$$

فصل ۵

۴۴

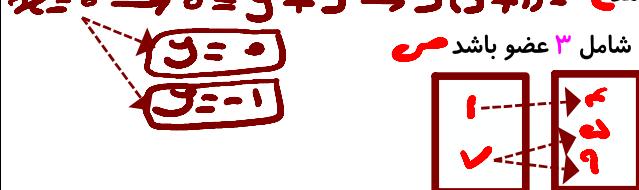
درستی یا نادرستی هر گزاره را مشخص کنید:

الف) رابطه ای که به هر مثلث مساحت آن را نسبت می دهد تابع نیست.

ب) رابطه ای که به هر عدد مثبت ریشه های چهارم آن را نسبت می دهد یک تابع است

پ) رابطه $\{(x, y) | x = y^3 + y\}$ یک تابع را نشان می دهد

ت) تابعی وجود ندارد که دامنه آن شامل ۲ عضو و برد آن شامل ۳ عضو باشد

۴۵

تمکیل کنید

الف) حاصل ضرب اعضای برد تابع $f = \{(\textcolor{blue}{1}, 5), (\textcolor{red}{3}, 4), (\textcolor{blue}{2}, \textcolor{brown}{m}), (7, -3)\}$ برابر است.

ب) وقتی نمودار یک رابطه نشان دهنده یک تابع است که هر خط موازی ... نمودار تابع را حداقل دریک نقطه قطع کند.

۴۶

به ازای چه مقدار m و n رابطه زیر تابع است؟

$$\{(\textcolor{blue}{7}, m), (\textcolor{red}{m-2}, -21), (\textcolor{red}{7}, \textcolor{blue}{4}), (\textcolor{blue}{2}, n^2 - 1 \cdot n), (n, 11)\}$$

$$m=4 \rightarrow n^2 - 1 \cdot n = -21 \rightarrow n^2 - 1 \cdot n + 21 = 0 \\ (n-7)(n+3)=0 \quad \begin{matrix} \text{نقطه} \\ n=7 \end{matrix} \quad \begin{matrix} \text{n}=-3 \end{matrix}$$

۴۷

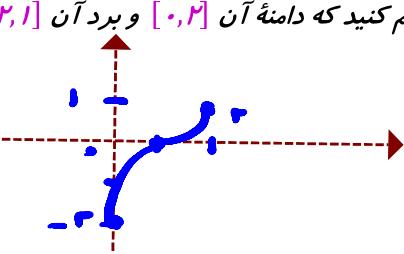
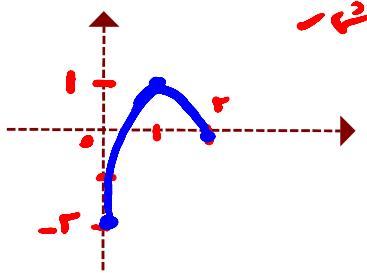
اگر f یک تابع خطی و $f(-r) = 1$ و $f(r) = 3f(1)$ چند است؟

$$f(r) = ar + b \rightarrow r(a+b) = r(a+b) + r \\ -ra + b = r$$

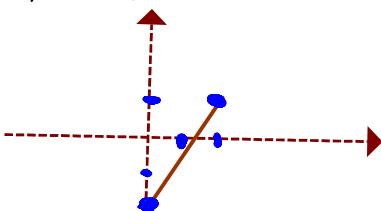
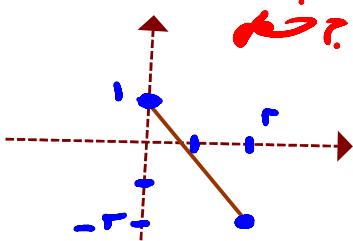
$$\begin{cases} a - rb = r \\ -ra + b = r \end{cases} \rightarrow \begin{cases} ra - rb = r \\ -ra + b = r \end{cases} \rightarrow -rb = 2r \rightarrow b = -r \\ a = -2$$

$$f(r) = -2r - r \rightarrow f(r) = -3r = -rr$$

الف) نمودار تابعی رسم کنید که دامنه آن $[1, 2]$ و برد آن $[0, 1]$ باشد.

ب) چند تابع خطی با دامنه $[0, 1]$ و برد $[-2, 1]$ می‌توان رسم کرد.

اگر تابع f همانی باشد و $f(x) = (5a - 1)x + b - 2$ در این صورت مقدار $k + c$ از تابع ثابت $f_{\text{ثابت}} = n$

$$5a - 1 = 1 \rightarrow a = 2$$

$$g = \{(a, 5a + b) \text{ و } (b, k - a) \text{ و } (1, 5c - b)\}$$

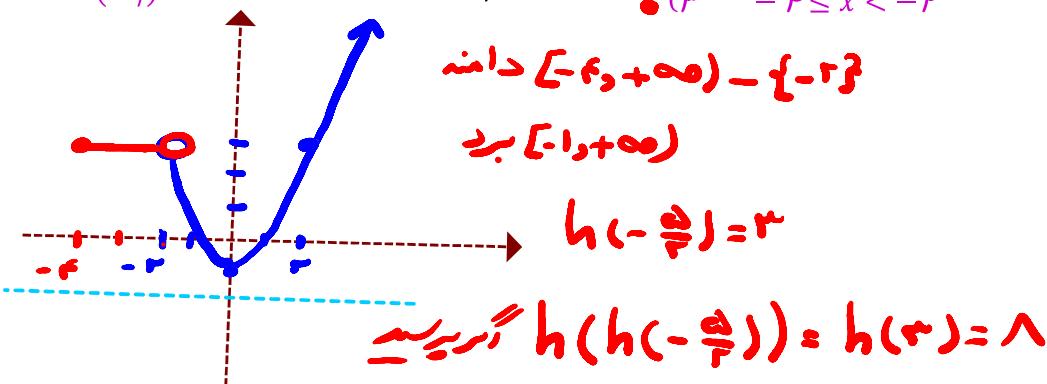
$$b - 2 = 0 \rightarrow b = 2$$

$$2x + 2 + 2 = k - 2 \Rightarrow 2x + 4 = k - 2$$

برای کم خود

$$k = 11 \quad c = 2 \quad \rightarrow k + c = 11 + 2 = 13$$

نمودار تابع چند ضابطه ای $h(x) = \begin{cases} x^2 - 1 & x > -2 \\ -x & -2 \leq x < -2 \\ -(-x) & x < -2 \end{cases}$ را رسم کنید دامنه $(-\infty, -2]$ و بردش را بنویسید و محاسبه کنید.

نمودار تابع نمودار تابع $y = x + |x|$ را با تبدیل این تابع به چند ضابطه ای رسم کنید.

$$|x| = \begin{cases} x & x > 0 \\ -x & x \leq 0 \end{cases} \rightarrow y = \begin{cases} x + x & x > 0 \\ x - x & x \leq 0 \end{cases} = \begin{cases} 2x & x > 0 \\ 0 & x \leq 0 \end{cases}$$

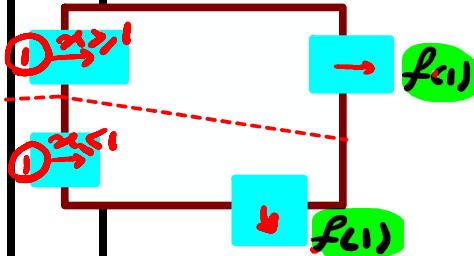
۵۲

اگر $l(x) = \begin{cases} x^2 + mx - 1 & x \geq 1 \\ -2m + x + 1 & x \leq 1 \end{cases}$ تابع باشد، مقدار $l(m)$ چند است؟

$$1^2 + m(1) - 1 = -2m + 1 + 1.$$

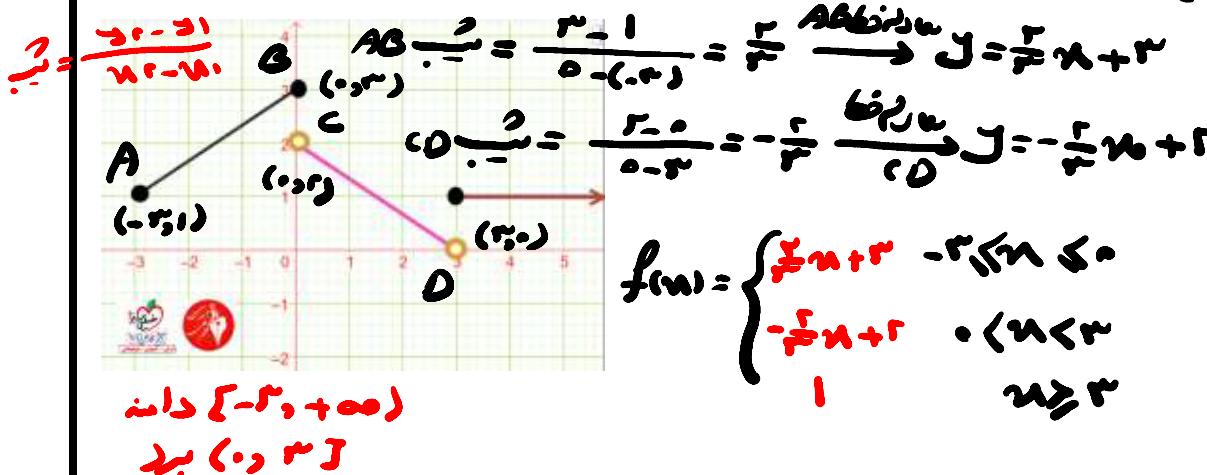
$$2m = 1 \wedge \rightarrow m = \frac{1}{2}$$

$$l(\frac{1}{2}) = \frac{1}{4} + \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} - 1 = \frac{1}{4}$$

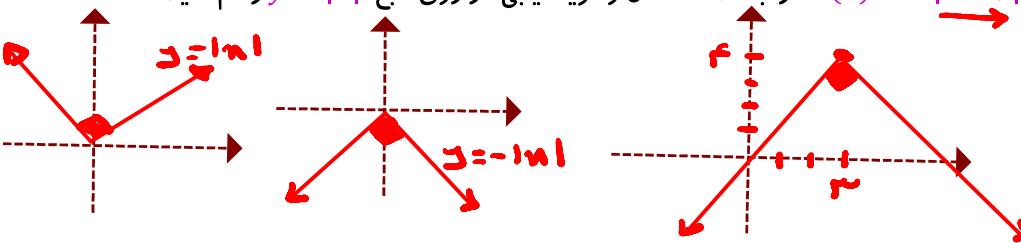
۵۳

نمودار تابع قطعه‌ای f در شکل زیر داده شده ضابطه آن را بنویسید دامنه و بردش را مشخص کنید.

۵۴

نمودار تابع $m(x) = -|x - 3| + 4$ را به کمک انتقال و قرینه یابی از روی تابع $y = |x|$ رسم کنید.

فصل ۷۶

۵۵

به چند طریق می‌توان با ارقام ۵ و ۲ و ۸ و ۴ و ۰ یک عدد ۴ رقمی با ارقام متمایز ساخت؟

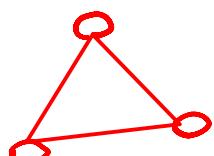
$$\begin{array}{cccc} 5 & & 2 & \\ \times & 8 & \times & 4 \\ \hline 96 & & & \end{array}$$

۵۶

می‌خواهیم رأسهای مثلث زیر را با سه رنگ قرمز و آبی و سبز رنگ کنیم

$$\text{الف) به چند طریق این کار امکان پذیر است? } 3 \times 3 \times 3 = 27$$

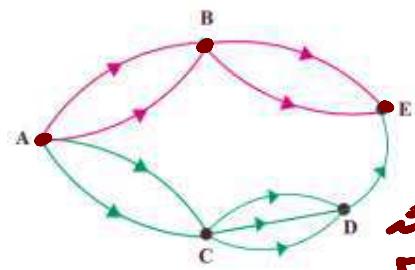

ب) به چند طریق می‌توان این رنگ آمیزی را انجام داد، به گونه‌ای که رأس‌هایی که به هم وصل‌اند، هم رنگ نباشند

$$3 \times 2 \times 1 = 6$$

۵۷

اگر شکل مقابل نشان دهنده جاده های بین شهرهای A و B و C و D و E باشد و همه جاده ها یک طرفه باشند، به چند طریق می توان از شهر A به شهر E رفت؟

$$\text{مسیر} = 5 \times 5 = 25$$

$$\text{کل} 25 + 2 = 27$$

$$\text{مسیر} = 5 \times 3 \times 1 = 15$$

$$\text{کل} 27 + 15 = 42$$

۵۸

حاصل ضرب زیر را با استفاده از نماد فاکتوریل نمایش دهید.

$$10 \times 12 \times 11 \rightarrow 12 \times 11 \times 10 \times 9! = \frac{12!}{9!}$$

۵۹

به چند طریق ممکن است از میان ۱۶ تیم شرکت کننده در یک لیگ سه تیم اول و دوم و سوم مشخص شوند؟

$$P(16, 3) = \frac{16!}{(16-3)!} = \frac{16 \times 15 \times 14 \times 13 \times 12}{3 \times 2} = 3360.$$

۶۰

با حروف کلمه flowers و بدون تکرار حروف چند کلمه با شرایط زیر می توان نوشت؟

!

الف) ۷ حرفی

flo **!**

ب) ۷ حرفی که با کلمه flo شروع شوند.

flos **twer**

ث) ۷ حرفی که سه حرف wer در آن کنار هم به کار رفته باشد.

! **!** **!**

۶۱

از بین تعدادی کتاب مختلف می خواهیم سه کتاب را انتخاب کنیم و در قفسه ای بچینیم.

3

اگر تعداد حالت های مختلف برای این کار ۲۱۰ تا باشد، تعداد کتاب ها چند تاست؟

$$P(n, r) = 210 \rightarrow \frac{n!}{(n-r)!} = 210 \rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)}{(n-3)!} = 210.$$

$$n(n-1)(n-2)(n-3) = 210 \xrightarrow{n=4} (n=4)$$

۶۲

تعداد زیر مجموعه های ۳ یا ۴ عضوی از مجموعه {۲, ۵, ۱, ۹, ۶} چند تاست؟

$$\binom{5}{3} + \binom{5}{4} = 10 + 5 = 15$$

$$\frac{5!}{3!2!} = \frac{5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1}{3 \times 2 \times 1} = 20$$

در یک دوره مسابقات کشته از بین ۴ داور ایرانی، ۳ داور روسی قرار است کمیته‌ای از داوران تشکیل شود.
چقدر احتمال دارد کمیته ۵ نفره باشد و دقیقاً دو داور ایرانی داشته باشد؟

$$\text{فرضیه نیم همه آدم هستند} = \frac{\cancel{9} \times \cancel{8} \times \cancel{7} \times \cancel{6} \times \cancel{5}}{\cancel{12} \times \cancel{11} \times \cancel{10} \times \cancel{9} \times \cancel{8}} = \frac{40}{126}$$

در یک کلاس تعدادی از دانشآموزان که همگی دارای شرایط علمی خوبی‌اند، داوطلب حضور در مسابقات علمی مدرسه هستند. معلم قصد دارد ۲ نفر را به تصادف انتخاب کند. او این دو نفر را به ۲۸ روش می‌تواند از بین داوطلبان انتخاب کند.

تعداد داوطلبان چند نفر بوده است؟

$$(n)_r = 28 \rightarrow \frac{n!}{r!(n-r)!} = 28$$

$$\frac{n(n-1)(n-2)!}{r!(n-r)!} = 28 \rightarrow n(n-1) = 28 \rightarrow n=8$$

یک آشپز ده نوع ادویه دارد. او با استفاده از هر ۳ تا از این ادویه‌ها یک طعم مخصوص درست می‌کند. این آشپز چند طعم می‌تواند درست کند هرگاه:

$$(10)_3 = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7!}{3 \times 2 \times 1 \times 7!} = 120$$

(الف) هیچ محدودیتی در استفاده از ادویه‌ها نداشته باشد؟

(ب) دونوع ادویه هستند که با هم نمی‌توانند استفاده شوند؟

$$\begin{array}{c} \text{abcde\bar{f}ghij} \\ \downarrow \text{نیزگار} \\ ab (8)_r = 8 \end{array} \quad \text{مطلب} = \text{نطلب} - \text{کل} \\ 120 - 8 = 112$$

از میان ۵ مهره قرمز و ۳ مهره آبی ۲ مهره به تصادف انتخاب می‌کنیم چقدر احتمال دارد

$$n_r = (n)_r = \frac{8 \times 7 \times 6!}{2 \times 1!} = 28$$

(الف) هردو مهره همنگ باشند

(ب) یکی قرمز و یکی آبی باشد

(پ) حداقل یک مهره قرمز انتخاب شود

$$\begin{array}{l} \text{(الف)} \quad \frac{(5)_r + (3)_r}{28} = \frac{13}{28} \\ \text{(ب)} \quad \frac{(5)_r \times (3)_r}{28} = \frac{15}{28} \end{array}$$

$$\text{(پ)} \quad \frac{(5)_r + (3)_r}{28} = \frac{13}{28}$$

یک تاس آبی و یک تاس قرمز را همزمان پرتاب می کنیم موارد زیر را مشخص کنید :

$$n(S) = 4^2 = 16$$

الف) تعداد اعضای فضای نمونه ای

ب) پیشامد اینکه مجموع دو عدد ظاهر شده ۹ باشد و احتمال آن

$$A = \{(3, 6), (4, 5), (5, 4), (6, 3)\}$$

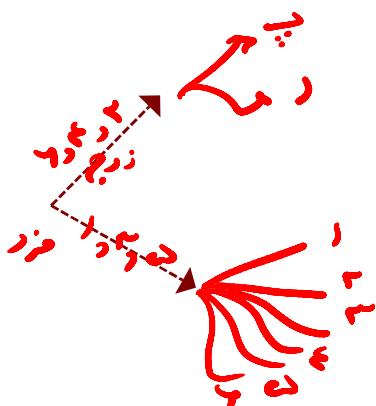
$$P(A) = \frac{4}{16} = \frac{1}{4}$$

پ) احتمال اینکه مجموع عدد دونتاس ع شود یا هر دو عدد ظاهر شده فرد باشد .

$$B = \{(1, 3), (3, 1), (5, 1), (1, 5)\}$$

$$\begin{aligned} P(B \cup C) &= P(B) + P(C) - P(B \cap C) \\ &= \frac{4}{16} + \frac{4}{16} - \frac{2}{16} = \frac{11}{16} \end{aligned}$$

تاسی را پرتاب می کنیم اگر زوج آمد سکه پرتاب می کنیم اگر فرد آمد تاس را مجدد پرتاب می کنیم فضای نمونه ای را بنویسید .

$$n(S) = 3 \times 3 + 3 \times 3 = 12$$

فرض کنید می دانیم خانواده‌ای ۴ فرزند دارد؛ اما از جنسیت فرزندان این خانواده اطلاع نداریم اگر ترتیب به دنیا آمدن

فرزندان اهمیت داشته باشد: احتمال اینکه دقیقاً یک فرزند دختر در این خانواده متولد شده باشد چقدر است؟

$$4 = 2^2 \rightarrow n(S) = 16$$

$$\begin{aligned} \{ & \text{ذ، ذ، ذ، ذ} , \text{ذ، ذ، ذ، ف} , \text{ذ، ذ، ف، ذ} , \text{ذ، ف، ذ، ذ} \} \\ P &= \frac{4}{16} = \frac{1}{4} \rightarrow n(A) = 4 \end{aligned}$$

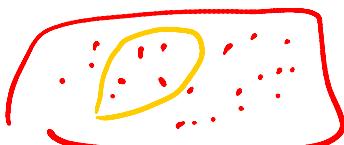
الف) فرق آمار با علم آمار چیست؟ **متغیر تابع**

ب) متغیر را تعریف کنید **خاصیت در مردم اهلیات جمهوری اسلامی**

درستی یا نادرستی هر گزاره را مشخص کنید

اختیار کند این متغیر کمی پیوسته است

الف) متغیر می تواند مقادیر $1 / ۰ / ۳ / ۰ / ۹$ تا $۰ / ۰ / ۰$ از بازه $[۱, ۰]$ باشد

ب) رنگ چشم یک متغیر کیفی ترتیبی است.

پ) اعضای جامعه ازین اعضای نمونه انتخاب می شوند.

ت) تعداد درختان بلوط زاگرس یک متغیر کمی گسسته است.

و خدایی که در این نزدیکی است، لای این شب بوها روی آگاهی آب پای آن کاج بلند روی قانون گیاه...

موفق باشید

اصلان الیاسی اردیبهشت ۱۴۰۴

دیبر ریاضی خوزستان مسجدسلیمان

سهراب سپهری

